

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. april 2018
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Ketilbjørn Hertz
Sagsnr.: 2018-0037-0020
Dok.: 703952

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) (L 204), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. april 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Preben Bang Henriksen (V).

Søren Pape Poulsen

/

Ketilbjørn Hertz

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) (L 204):

”Vil ministeren oplyse, om indskrænkningen i muligheden for forsvarerskift, jf. § 736, stk. 1, nr. 3 ”...og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer” vil være gældende i den praktiske situation, hvor sigtede forud for grundlovsforhør har fået beskikket (og accepteret) en forsvarer, vil sigtede så have ”valgt/anmodet” med deraf følgende vanskeligere mulighed for efterfølgende forsvarerskift?”

Svar:

1. Det foreslås, at når sigtede én gang har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, kan sigtede kun skifte forsvarer, hvis sagen ikke forsinkes på grund af forsvarerskiftet, jf. de foreslåede § 736, stk. 1, nr. 3 og 4 (lovforslagets § 1, nr. 8).

I nr. 3 foreslås, at beskikkelsen af en forsvarer kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af ny forsvarer og ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, og i nr. 4 foreslås, at beskikkelsen kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af ny forsvarer og dennes medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

Samlet set giver de foreslåede nr. 3 og 4 således sigtedes mulighed for at få beskikket en ny forsvarer, når *enten* sigtede ikke tidligere har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer *eller* den nye forsvarers medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

Baggrunden for forslaget om at indskrænke sigtedes mulighed for at skifte forsvarer fremgår af pkt. 2.1.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger:

”Efter Justitsministeriets opfattelse er der i tillæg til den generelt øgede vægtning af hensynet af sagsbehandlingstiden i forhold til det fri forsvarervalg endvidere grundlag for en nøjere regulering af ombeskikkelse, dvs. tilbagekaldelse af den eksisterende forsvarers beskikkelse og beskikkelse af en ny forsvarer.

Justitsministeriet lægger herved særligt vægt på, at der ikke mindst ved forsvarerskift – undertiden flere forsvarerskift efter hinanden – er risiko for, at sagsbehandlingstiden forlænges. Når beskikkelse af den aktuelle forsvarer er sket efter sigtedes ønske,

eller sigtede dog i tilknytning til beskikkelsen fik mulighed for at ønske en bestemt forsvarer beskikket, bør ombeskikkelse efter sigtedes ønske fremover kun kunne ske, hvis to betingelser er opfyldt.

For det første bør ombeskikkelse efter sigtedes ønske i sådanne tilfælde ikke føre til en forlængelse af sagsbehandlingstiden. (...)"

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8, at sigtede vil have haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, når retten som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, vedrørende de foreslåede § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt., har anmodet sigtede om inden for en frist at angive, hvis sigtede ønsker en bestemt forsvarer beskikket. Det fremgår endvidere, at sigtede derimod ikke i den foreslåede bestemmelses forstand vil have haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, hvis sigtede var forhindret i at overholde fristen for at angive, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer, eller hvis retten har beskikket en forsvarer uden at have haft mulighed for at spørge til sigtedes ønsker.

De foreslåede § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt., går ud på, at sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer, og at rettens præsident kan fastsætte en frist herfor.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, at med forslaget lovfæstes muligheden for, at retten (rettens præsident) fastsætter en frist for, at sigtede angiver, hvem sigtede ønsker beskikket til forsvarer. Det fremgår endvidere, at fristen i almindelighed vil kunne fastsættes til 5 hverdage.

2. Anvendelsen af de foreslåede § 736, stk. 1, nr. 3 og 4, sammenholdt med de foreslåede § 735, stk. 2, 1. og 2. pkt., i tilfælde, hvor sigtede får beskikket en forsvarer i forbindelse med et grundlovsforhør, er ikke nærmere omtalt i lovforslagets bemærkninger.

Det fremgår imidlertid tydeligt, at den foreslåede begrænsning i sigtedes mulighed for at skifte forsvarer ikke indtræder, før sigtede én gang har haft mulighed for at ønske en bestemt forsvarer. Det fremgår endvidere, at sigtede navnlig vil have haft mulighed for at ønske en bestemt forsvarer, når retten udtrykkeligt har oplyst sigtede om muligheden, og at retten i almindelighed kan fastsætte en frist for sigtedes svar på 5 hverdage.

Efter Justitsministeriets opfattelse betyder det, at de foreslåede regler skal anvendes på følgende måde i forhold til ombeskikkelse af en forsvarer, der er blevet beskikket i forbindelse med et grundlovsforhør:

Det kan forekomme, at en anholdt, der skal fremstilles for retten med henblik på varetægtsfængsling, anmoder om en bestemt forsvarer. Imødekommes anmodningen, vil sigtede have fået beskikket en bestemt forsvarer efter eget ønske allerede i forbindelse med grundlovsforhøret. I sådanne tilfælde vil den foreslåede begrænsning af sigtedes skift af forsvarer finde anvendelse. Sigtede vil således i sådanne tilfælde ikke efter grundlovsforhøret kunne skifte til en forsvarer, hvis medvirken vil forsinke sagens behandling.

Imødekommes sigtedes anmodning om en bestemt forsvarer ikke, fordi den ønskede forsvarer ikke kan være til stede i grundlovsforhøret, vil den foreslåede begrænsning af sigtedes skift af forsvarer derimod ikke finde anvendelse. Dette gælder, uanset om beskikkelsen af en anden forsvarer i grundlovsforhøret sker med sigtedes indforståelse og accept eller mod sigtedes protest. I sådanne tilfælde vil sigtede således efter grundlovsforhøret kunne skifte til en anden forsvarer uden at være bundet af den begrænsning, at den nye forsvarers medvirken slet ikke må forsinke sagen. Retten vil i sådanne tilfælde kunne fastsætte en frist på i almindelighed 5 hverdage for, at sigtede fremsætter et eventuelt ønske om at skifte til en anden forsvarer.

Det kan også forekomme, at en anholdt, der skal fremstilles for retten med henblik på varetægtsfængsling, ikke anmoder om en bestemt forsvarer. I så fald vil den foreslåede begrænsning af sigtedes skift af forsvarer heller ikke finde anvendelse. Dette gælder, uanset om sigtede i grundlovsforhøret udtrykkeligt accepterer at få beskikket den forsvarer, retten foreslår, forholder sig passivt i forhold til spørgsmålet om forsvarerbeskikkelse eller protesterer mod beskikkelsen af den pågældende forsvarer. I sådanne tilfælde vil sigtede således efter grundlovsforhøret kunne skifte til en anden forsvarer uden at være bundet af den begrænsning, at den nye forsvarers medvirken slet ikke må forsinke sagen. Retten vil også i sådanne tilfælde kunne fastsætte en frist på i almindelighed 5 hverdage for, at sigtede fremsætter et eventuelt ønske om at skifte til en anden forsvarer.